

## Voordat je gaat wandelen...

### **Inleiding**



De eerste dag loop je vanaf station Ermelo over mooie boswegen naar Drie en verder door het landgoed Staverden naar het midden in het bos gelegen Leuvenum. De tweede dag vervolg je de tocht langs de idyllische beek en via Leuvenhorst verder naar het Hulshorsterzand. Daarna gaat het door een bosgebied naar station Nunspeet. In totaal loop je meer dan 10 km dichtbij de Leuvenumse Beek en dat is te zien in het landschap. Prachtig beukenbos, watervalletjes, vochtige graslanden en typische beekvogels als de felgekleurde ijsvogel.

### **Routebeschrijving**

De beschrijving van de route is in kleinere stukken opgedeeld. De tekst van de routebeschrijving wordt afgewisseld met achtergrondinformatie over bezienswaardigheden, cultuurhistorie, natuur en landschap. Deze informatie is blauw gedrukt en wordt met nummers aangeduid. De nummers bij de tekst vind je terug op het kaartje.

### **Markering van de route**

De route Leuvenumse beek maakt gebruik van het Streekpad SP16 Veluwe Zwerfpad en van LAW8 Zuiderzeepad. Het overige deel van de route is officieel niet gemarkeerd. In de onderstaande beschrijving van de wandeling wordt de markering als volgt weergegeven:

- De route is niet gemarkeerd
-  De route is onderdeel van het Veluwe Zwerfpad
-  De route is onderdeel van het Zuiderzeepad

### **Overnachten**

Boutique Hotel-Restaurant De Zwarte Boer, Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg 67, Leuvenum, tel. 0577 407 395, [www.dezwarteboer.nl](http://www.dezwarteboer.nl).

Hotel Landgoed Het Roode Koper, Jhr. Dr. C.J. Sandbergweg 82, Leuvenum, tel. 0577 407 561, [www.roodekoper.nl](http://www.roodekoper.nl).

### **Horeca onderweg**

In het centrum van Ermelo en Nunspeet zijn diverse horecagelegenheden. Op de route vind je nog de volgende horeca:

Dag 1:

(na 3,5 km) Theehuis Oud Groevenbeek. Open op wo, za en zo van 11-17 uur.

[www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/landgoed-oud-groevenbeek/welkom-in-het-theehuis-op-landgoed-oud-groevenbeek](http://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/landgoed-oud-groevenbeek/welkom-in-het-theehuis-op-landgoed-oud-groevenbeek)

(na 10 km) Restaurant Boshuis Drie. Open wo t/m zo vanaf 10:30 uur, ma gesloten. [www.boshuisdrie.nl](http://www.boshuisdrie.nl).

(na 12,5 km) Snackbar 't Speuldje. Open op ma t/m za vanaf 11.30 uur (van okt t/m apr open op wo t/m za). [www.snackbartspeuldje.nl](http://www.snackbartspeuldje.nl).

(na 18 km) Brasserie Staverden. Open wo t/m zo vanaf 11:30 uur, In juni en juli ook op ma en di. [www.beleefstaverden.nl](http://www.beleefstaverden.nl).

Dag 2:

Pas aan het einde van de wandeling in Nunspeet zijn weer horecagelegenheden. Neem dus voldoende eten en drinken mee voor onderweg.

### **Treinreis terug**

Er vertrekt vanaf station Nunspeet elke dag 2x per uur een trein richting Amersfoort en richting Zwolle. Voor actuele vertrektijden check [ns.nl](http://ns.nl).

### **Inkortingsmogelijkheden**

De eerste dag kan de route tot 12 km ingekort worden door in Speuld op de Garderenseweg de bus te nemen (lijn 501, halte Abri, Ermelo). Deze rijdt van ma t/m za 1x per uur naar Ermelo.

Aan het einde van dag 1 kun je bij bushalte "de Zwarte Boer" met lijn 104 op ma t/m vr 1x per uur naar station Harderwijk en naar station Apeldoorn reizen. In het weekend wordt lijn 104 als belbus [ReserveerRRReis](http://ReserveerRRReis) uitgevoerd. Minimaal een uur voor vertrek online of telefonisch reserveren. Voor actuele reisinformatie kijk op [9292.nl](http://9292.nl).

### **Wandelnet**

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet. Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 900 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op: [www.wandelnet.nl](http://www.wandelnet.nl).

### **Meldpunt Wandelen**

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! [www.meldpuntroutes.nl](http://www.meldpuntroutes.nl)

## Beschrijving van de Wandeling

### **Dag 1: Ermelo - Leuvenum**

Vanaf station Ermelo, uitgang oostzijde, ga je rechtsaf de Dokter van Dalelaan in. Je gaat bij verkeerslichten rechtdoor, Heidelaan. Bij de volgende kruising rechtsaf, Oude Telgterweg. Het trottoir gaat over in een schelpenpad tussen de verkeersweg en de spoor lijn in. Dit schelpenpad blijven volgen tot je bij een spoorwegovergang komt. Hier linksaf het fietspad op en 20 m verder, direct na bocht, de weg oversteken en de Groevenbeekse Heide op. Het fietspad rechtdoor blijven volgen. Bij de Hondenspeelplek of Fkp30 rechtsaf via fietspad de heide op.


Je blijft rechtdoor gaan tot je links een klein omheind vennetje vindt met een informatiebord. Vanaf dit punt nog circa 150 m rechtdoor lopen. Ga hier op de viersprong linksaf. Dit pad (in tegengestelde richting gemarkeerd met paaltjes van een archeologische route) steeds blijven volgen, verderop aan de rechterkant bevinden zich twee grafheuvels met een bank ervoor. Bij de volgende bank ga je rechtdoor, schelpenpad. Tenslotte kom je uit bij de bosrand. Hier



ga je rechtdoor, landgoed Groevenbeek, tussen de paaltjes door een breed bospad op (vanaf hier honden aan de lijn). Je komt uit op een vijsprong met uitzicht op kasteel Oud-Groevenbeek.

## 1. Oud Groevenbeek

Oud-Groevenbeek is een landgoed met rijke bossen, hakhout, schrale graslanden en een fraai landhuis in een parkachtige omgeving. Op het landgoed bevindt zich een watertoren uit 1912 die het huis en de bijgebouwen in vroeger tijden van helder stromend water voorzag en waarmee ook de tuinen beregend konden worden. De watertoren is enkele jaren geleden geschikt gemaakt als winterverblijfplaats voor vleermuizen.

 Vanaf hier loopt de route een paar kilometer samen met het geel-rood gemarkeerde Veluwe Zwerfpad. Je gaat rechtdoor de brede eikenlaan in. Links zie je de watertoren en de 'antieke' kas en de echte metalen landgoedafrastering. Je passeert de Jugendstil-villa, het koetshuis en kruist de beek. Je volgt de bocht in de grindweg naar links, rechts zie je het Theehuis Oud Groevenbeek liggen. Je komt uit op een drukke verkeersweg. Je steekt de Putterweg (oude Zuiderzeestraatweg) over en volgt de Nieuwelaan. Je bent nu op landgoed Nieuw-Groevenbeek. Helemaal aan het eind van deze laan kom je bij boerderij nr. 33 aan de Oude Arnhemse Karweg, deze schuin naar rechts oversteken, geel-rode markering volgen en na enkele meters het begrast bospad naar links ingaan. Pad ca 1.5 km rechtdoor blijven volgen, zijpaden negeren.

## 2. Ermelose Bos

De bossen in de buurt van Ermelo werden rond 1900 op heidevelden en stuifzanden geplant. Daarom is de structuur zo grootschalig, met grote blokken en rechte wegen.

Waar het Veluwe Zwerfpad linksaf gaat, blijf je rechtdoor gaan en kruis je een pad met verhard fietspad (Postweg). Voor een nagenoeg vierkant open stukje bos met een grafheuvel ga je rechtsaf (dit is vóór een bankje met opschrift 'Libelle'). De kruising (met paaltje met het cijfer 32) schuin oversteken. Je komt uit bij een parkeerplaats en P-20417. Hier linksaf. Na circa 500 m bij P-25328 rechtdoor.

## 3. Speulderbos

In het Speulderbos is het kleine buurtschap Drie met 55 meter boven NAP het hoogste punt van de stuwwal. De hoge beukenbomen op deze plek waren vroeger een baken voor de vissers op de Zuiderzee. Volgens overlevering zouden de bomen zijn aangeplant door drie reuzen. Nadat hun hut door kwaadwillige dwergen in brand gestoken was, bouwden ze er drie huizen. Dat zou een verklaring kunnen zijn voor de naam Drie.

Je blijft rechtdoor lopen en na nog ongeveer 500 m wandel je Drie binnen. Tegenover restaurant Boshuis Drie op kruising linksaf. 75 m na buurtschap Drie op splitsing rechts aanhouden. Bij asfaltweg linksaf en na 20 m rechtsaf het brede bospad in (wit-rode markering). Blijf dit pad ongeveer 1,5 km volgen, negeer alle zijpaden. Tenslotte ga je bij de boerderij

met huisnummer 174 door een klaphek linksaf en direct weer rechtsaf, pad met bord "Eigen Weg". Aan het eind van de zandweg ga je rechtsaf en bij P-21231 neem je de asfaltweg naar rechts door Speuld. Bij Y-21015/2 linksaf, Speulderveld. Op de volgende kruising linksaf, Buurtweg.

## 4. Houtwallen

Je kruist een forse houtwal, die de akkers van Speuld omsloot. Deze diende vroeger als vee- en wildkering en als bescherming tegen het stuifzand. Bovendien waren de houtwallen van belang voor het winnen van geriefhout. Het natuurlijke 'prikkeldraad' heeft z'n oorspronkelijke functie verloren en is sterk verruigd. Verderop langs de Koningsweg (zie 5.) tref je enkele grafheuvels aan. Ze vallen op door hun regelmatige vorm en hebben een hoogte van een halve tot anderhalve meter. Ze stammen uit 3000-1000 voor Christus.

Neem nu de eerste landweg rechtsaf, met bordje Buurtweg 61. Bij P-21013 ga je rechtdoor de Koningsweg op, die over de heide voert (honden aangelijnd). Aan het eind van het Speulderveld steek je de drukke autoweg over (Flevoweg) en vervolg je de Koningsweg.

## 5. Koningsweg

De Koningsweg is een restant van een van de konings- of jachtwegen, die in de 17e eeuw werden aangelegd om korte verbindingen tot stand te brengen tussen de verschillende jachthuizen. Ze worden gekenmerkt door een rechtlijnig verloop en grote breedte.

Je kruist de Staverdense Beek en gaat even verder bij P-62802/002 linksaf, Uddelermeerweg (wandelpad rechts naast de weg). Na 700 m linksaf, grindweg (het Veluwe Zwerfpad gaat hier naar rechts). Na de brug ga je rechtsaf en volg het pad langs de beek. Aan het einde over het bruggetje en linksaf, het pad volgen dat langs de witte pauwen voert. Je ziet rechts een parkeerplaats, ga ruim daarvoor linksaf een bospad in met aan de rechterhand water. Bospad volgen, rechts over stromend water, scherp rechts aanhouden, het pad langs het water blijven volgen. Twee keer rechts aanhouden en vervolgens langs ijskelder en prieeltje.

## 6. Landgoed Staverden

Het landgoed Staverden bestaat uit oud bos en cultuurland langs de Staverdense Beek, met beukenlanen en in het midden het kasteelachtige landhuis. Het landgoed was een bezitting van de Gelderse graven, die er al in de 12<sup>e</sup> eeuw hof hielden. Graaf Reinald 1 kreeg zelfs in 1291 van de keizer toestemming om van Staverden een stad te maken, maar zover is het nooit gekomen. Traditiegetrouw worden hier witte pauwen gehouden. Vroeger waren de pauwenveren voor de helm van de hertog. Nu worden ze geleverd aan de commissaris van de koningin in Gelderland en in het Arnhemse provinciehuis in een vaas te kijk gezet.

Je komt langs het terras van Brasserie Staverden. Vervolg het pad en houd het kasteel aan je rechterhand. Bij de watermolen direct rechtsaf. Voor een verharde weg rechtsaf bruggetje over en linksaf de weg oversteken (vóór Kasteel Staverden), een bospad



in met aan de linkerkant dikke beuken. Bij de houten "Ontspanningszaal" rechtsaf, een grindweg.

## 7. Ontspanningszaal

De houten Ontspanningszaal heeft tijdens de eerste Wereldoorlog in het interneringskamp te Harderwijk gestaan. In dit kamp zaten gevluchte Belgen uit de frontlinie. De toenmalige eigenaar van Kasteel Staverden heeft het gebouw na opheffing van het kamp gekocht en in 1921 ten algemene nutte in het bos weer laten opbouwen. De buitenkant van het gebouw is nog in originele staat.

Op de kruisende allee (rechts zie je het toegangshek van kasteel Staverden) ga je linksaf. Na 400 m, bij een stenen brug, weer links, een smalle beukenlaan. Aan het einde linksaf via een vlonder de beek over en vervolgens direct rechtsaf langs de beek.

## 8. Landgoed Leuvenum

Het landgoed Leuvenum was particulier bezit van de dames Sandberg. Het is nu eigendom van de stichting Sandberg van Leuvenum. Het statige huis is in 1923 gebouwd en is dus veel jonger dan het landgoed, waar het op staat. Het landgoed bestond al in 1300. Het kent heidevelden, bossen en landbouwgrond en omvat acht boerderijen. Leuvenum is te beschouwen als een van de oudste woonplaatsen aan de Hierdense Beek. De naam is waarschijnlijk af te leiden van het Germaanse 'heim' (huis) en het Westfaalse 'leve', dat heuvel betekent.


Aan het eind ga je op de halfverharde weg linksaf (Veenweg). Je kruist de Leuvenumse Beek. Op de asfaltweg rechtsaf en je komt al spoedig bij overnachtingsadres Hotel-Restaurant De Zwarte Boer. Overnacht je in Het Roode Koper volg dan de route van dag 2.

## 9. De Zwarte Boer

De Zwarte Boer is oorspronkelijk gebouwd als boerderij. De boerderij werd in 1855 opgetrokken van bakstenen, die vrijkwamen bij de afbraak van het vroegere Huis te Leuvenum. De landbouwer die op De Zwarte Boer woonde was tevens herbergier. Hij stond in de omgeving bekend om zijn zwarte baard. Let op de 19e eeuwse betegelde schouw in de gelagkamer, met een ruitportret van Koning Willem II en Anna Paulowna.

## Dag 2: Leuvenum - Nunspeet


Vervolg vanaf de bushalte bij de Zwarte Boer de asfaltweg richting Ermelo (loop aan de linkerkant van de asfaltweg) en ga na ca. 50 meter bij P-63130/1 linksaf. Je komt nu op het Streekpad SP-16 Veluwe Zwerfpad met geel-rode markering.

 Ga na ca. 50 meter bij P-63130/002 rechtsaf en volg het fietspad. Bij einde fietspad de asfaltweg oversteken en rechtdoor bij P-20189 en langs een wit hek met opschrift Leuvenumse Bossen, Poolseweg. Je bereikt hotel Het Roode Koper. (als je hier overnacht is er een toegangshek voor gasten). De brede zandweg blijven volgen en bij keuzepunt F25 schuin rechts een bospad in, parallel aan de brede zandweg en de beek. Aan het einde van dit pad bij de beek met waterval

linksaf. (Op dit punt kun je even rechtsaf de beek met waterval oversteken. Meteen daarna zie je links witte huis De Zandmolen).

## 10. De Zandmolen


Op de gevel van het huis bij het watervalletje staat de naam 'De Zandmolen'. De watermolen, die op deze plaats heeft gestaan werd in 1753 gebouwd en is in 1865 weer afgebroken. Het woordje 'zand' duidt erop dat de omgeving indertijd erg veel last had van stuifzand. De Leuvenumse Beek dreef in de 18e eeuw nog negen molens aan. Ze werden gebruikt voor de productie van papier. Zulke papiermolens waren op meerdere plaatsen aan de rand van de Veluwe te vinden. Daarbij kwam het heldere water goed van pas. Het Veluwe papier stond bekend om zijn witheid.

 Na ca. 50 meter rechtsaf brede zandweg volgen (Poolseweg). Even verderop bij driesprong rechtdoor en bij het eerste bospad rechtsaf, over 2 houten bruggetjes en daarna bij bospad linksaf. Slingerend bospad over een houten bruggetje vervolgen. Bij driesprong links aanhouden en smal bospad volgen. Over houten bruggetje, einde pad rechtsaf (Poolseweg). Bij P-21009/001 schuin linksaf slaan, bosweg met verhard fietspad. In bocht naar links, schuin rechts aanhouden, breed bospad. Op kruising rechtsaf, brede bosweg en bij driesprong rechts aanhouden.

Brede bosweg met verhard fietspad (Poolseweg) oversteken en pad vervolgen. Twee houten bruggetjes over en pad vervolgen langs de beek.

## 11. Leuvenumse Beek

De Leuvenumse Beek heet ook wel Staverdense of Hierdense Beek. De naam verandert mee met het gebied, waar hij doorheen stroomt. De beek is met zijn lengte van 20 km een van Gelderlands mooiste en belangrijkste beken. De beek stroomt vanuit de omgeving van Uddel door de vallei tussen de beide stuwwallen van de Noord-Veluwe en mondt uit in het Veluwemeer.

 Volgende pad rechtsaf brug over en linksaf. Eerste pad rechtsaf en einde pad linksaf. Bij zandweg met fietspad (Hierderweg) rechtsaf. Eerste bospad linksaf en daarna bocht naar rechts en over heuveltje het bos in, wordt beukenlaan. Eerste pad linksaf en einde pad linksaf, breed bospad. Voor zwarte slagboom rechtsaf, smal bospad en op kruising rechtdoor. Je verlaat nu het Veluwe Zwerfpad.

## 12. Stuifzanden

De actieve stuifzanden van de Noordwest-Veluwe zijn restanten van een groot complex, dat zich ooit uitstreckte van Harderwijk tot Hattem. Door het aflagen en afbranden van heide ging de vegetatie in de Middeleeuwen zo sterk achteruit, dat de wind vat kreeg op het losse zand en verstuiving optrad. In de 19e eeuw zijn de stuifzanden weer beteugeld, eerst door helmaanplant, later door het aanplanten van naaldbomen. Tegenwoordig wordt het stuifzand juist weer kaal gehouden.



Aan het einde van het bospad rechtsaf en bij de volgende kruising linksaf, breed pad met een ruitpad ernaast. Je blijft dit pad rechtdoor volgen en komt voorbij het paaltje met Keuzepunt M21 (aan de linkerzijde van het pad). Vanaf dit punt volg je LAW-8 Zuiderzeepad met wit-rode markering tot Nunspeet.

Blijf dit pad steeds volgen en na 150 meter een fietspad kruisen. Rechtdoor het Willemsbos in. Het pad eindigt op een zandweg (Brandsweg). Hier ga je rechtsaf. Nu het eerste pad linksaf langs een slagboom. Na ongeveer 500 m rechtdoor passeer je een tweede slagboom. Ongeveer 100 m verder ga je linksaf. Voor een heideveld met een heuveltje rechtsaf. Na 250 meter op schuine kruising rechtdoor. Na 100 meter op splitsing links aanhouden, pad over de heide vervolgen. Aan het einde van de heide links aanhouden, bospad. Einde van het pad rechtsaf, je volgt een brede brandgang en gaat aan het einde rechtsaf.

Via een parkeerterreintje kom je uit op een drukke verkeersweg (Elspeterweg). Steek hier over (voorzichtig, geen zebrapad!) en ga via het fietspad linksaf de rotonde en het viaduct over. Direct daarna bij Y-3478/20 rechtsaf het fietspad op. Vervolgens neem je het eerste bospad links. Negeer alle zijpaden. Je houdt aan het eind links aan en gaat op het fietspad rechtsaf. Door een tunneltje gaan. De spoorweg oversteken en rechtsaf naar station Nunspeet.

## Genoten?

Schrijf een review!

<https://www.wandelnet.nl/wandelroute/805/Leuvenumse-Beek-%2528dag-1%2529/review>

*Alle gegevens in deze folder gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. De route en de beschrijving van deze OV-stapper werden met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Stichting Wandelnet aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.*

Laatste revisie: 10-3-2026